

Kainuu-sopimuksen valmistelun käynnistäminen

14/00.01.05.02/2022

MH § 11

Kainuu-ohjelma on maakuntahallituksen ja -valtuuston linjaus ajantasaiseen tilannekuvaan perustuvista Kainuun keskeisistä kehittämissuunnitelmista ja -tavoitteista. Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelevät Kainuun siltasopimuksen valmistelua sekä yleistä sopimuksellisuuden vahvistamista tulevan Kainuu-sopimuksen avulla.

Kainuu-ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä toteutetaan vuosittain tarkennettavalla **maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmalla** (TOPSU), jossa linjataan kriittisimmät maakuntaohjelman mukaiset kehittämisen kärjet, tavoitteet ja toimenpiteet. Näitä toteutetaan EU:n ja kansallisilla aluekehittämisen varoilla, sopimuksellisuuden sekä edunvalvonnan keinoin. Kainuun maakunta ja valtioneuvosto tarkentavat vuosittain aluekehittämisen keskusteluissa kriittisimmät maakuntaohjelman mukaiset kehittämisen kärjet ja sopivat yhteisistä toimista (yhteistyöasiakirja).

Kainuu-ohjelman toimeenpanossa yhtenä uutena välineenä on kirjattu erityisen Kainuu-sopimuksen valmistelu eri toteuttajaosapuolten välille. Yhteistyön ja Kainuu-ohjelman vaikuttavuuden vahvistamiseksi on tarkoitus laatia Kainuu-sopimus, jossa Kainuun keskeiset kehittäjäkumppanit sitoutuvat Kainuu-ohjelman tavoitteisiin, huomioivat ne ja sitoutuvat niiden noudattamiseen oman organisaationsa toiminnassa ja strategioissaan. Kainuun liiton kuntakierroksella on keskusteltu erityisesti liiton ja kuntien välisen yhteistyön painopisteistä. **Kainuu-sopimuksen valmistelu** käynnistetään maakuntahallituksen päätöksellä ja linjauksilla.

Maakuntien ja valtioneuvoston väliset **aluekehittämisen keskustelut** toteuttavat aluekehittämisen sopimuksellisuutta maakuntien ja keskushallinnon välillä. Näiden lisäksi Kainuussa tulee tehostaa yhteistyötä ja sopimuksellisuutta, mihin Kainuu-sopimus pyrkii.

Kainuu-sopimuksen perusteista

Maakuntaohjelman toimeenpano perustuu suuressa määrin yhteistyölle, johon myös aluekehityslainsäädäntö antaa maakunnan liitoille mandaatin. Vaikuttava maakunnan sisäinen yhteistyö sekä yhteistyö keskushallinnon ja muiden maakuntien ja alueiden kanssa koti- ja ulkomailta ovat Kainuun elinvoiman vahvistamisen kohtalon kysymyk-

siä. Kainuun kunnat, kuntayhtymät, yhdistykset ja järjestöt ja yritykset takaavat lähipalvelut, kehittämissyhteistyön ja lähidemokratian. Kainuun yksittäiset kunnat saavat vipuvoimaa edunajamiseen ja kehittämiseen yhteistyöstä muiden kuntien kanssa. Kainuun liitto on luonteva yhteistyön mahdollistaja ja foorumi.

Maakunnan elinvoiman vahvistamisessa tulee tehdä poliittisten päätäjien ohjauksessa ja poliittisten linjausten mukaisesti vaikuttavaa yhteistyötä alueen kehittäjäkumppaneiden (yksityisen, julkisen sekä 3. ja 4. sektorin toimijat) kesken aluekehitysviranomaisten asiantuntemusta ja yhteistä tilannekuvatietoa hyödyntäen. Näin yhdistetään aluekehittämisen tiedolla johtaminen ja poliittinen ohjaus.

Maakunnallisen yhteistyön vahvistamisella Kainuulla on paljon voitettavaa ja siinä epäonnistuminen kaventaa Kainuun mahdollisuuksia tavoiteltavan tulevaisuuden rakentamiseen ja elinvoiman vahvistamiseen. Kainuu-ohjelma linjaa yhteistyön tavoitteet. Ohjelman tavoitteisiin ja toteutukseen sitoutumisen tehostaminen parantaa yhteistyön tuloksellisuutta ja Kainuun elinvoimaa. Tämä on Kainuu ohjelman operatiivinen tavoite, jota tehostetaan Kainuu-sopimuksella.

Alustava ehdotus Kainuu-sopimuksen toimintamalliksi

Kainuu-sopimus olisi uusi käyttöön otettava **toimintamalli**, jolla vahvistetaan ohjelman tavoitteisiin sitoutumista. Sen **toteutusmuotona** olisi yhdessä sovittuihin Kainuun kannalta kriittisiin kehityshaasteisiin liittyvä Kainuun liiton, kuntien ja tarvittavien muiden sidosryhmien välinen aiesopimus. Kainuu ohjelman toimenpiteissä on linjattu, että laaditaan osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisen yhteistyötä ja toimijoiden rooleja määrittävä Kainuun siltasopimus. Kainuu-sopimuksia voidaan laatia tarpeen mukaan eri aluekehittämisen teemoista. Käynnistyvässä valmisteluvaiheessa muita selvitettäviä aiesopimuksen aiheita voisivat olla yhteistyön tiivistäminen aluemarkkinoinnin, matkailun kv.markkinoinnin sekä kuntien eri tehtävien osalta.

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 ja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus keskustelee ja linjaa Kainuu-sopimuksen painotukset sekä valtuuttaa Kainuun liiton viraston käynnistämään Kainuu-sopimuksen valmistelun.

Maakuntahallitus:

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
